

Σύνοψη πολιτικής – Ανοικτό Εκπαιδευτικό
Υλικό στη δική σας γλώσσα, με το δικό σας
τρόπο

<http://langoer.eun.org>

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Monique Udnaes, Gard Titlestad and Øystein Johannessen

ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ

Κατά τη διάρκεια της δημιουργίας, λάβαμε σχόλια και ανατροφοδότηση από τους Εταίρους και πολλούς διεθνείς εμπειρογνώμονες. Τους ευχαριστούμε όλους!

ΕΤΑΙΡΟΙ

Cor van der Meer, Marit Bijlsma, Fryske Akademy, The Netherlands (Project coordination)

Katerina Zourou, Giulia Torresin, Ioannis Lefkos, Web2Learn, Greece (Project management)

Elena Shulman, Valentina Garoia, European Schoolnet, Belgium

Sylvi Vigmo, Linda Bradley, University of Gothenburg, Sweden

Malgorzata Kurek, Anna Skowron, Jan Dlugosz University, Poland

Vaiva Zuzeviciute, Mykolas Romeris University, Lithuania

Gard Titlestad, Monique Udnaes, Øystein Johannessen, International Council for Open and Distance Education, Norway

Anne-Christin Tannhäuser, European Foundation for Quality in E-learning, Belgium

Sanita Lazdina, Ilga Suplinska, Rezekne Higher Education Institution, Latvia

ΓΡΑΦΙΣΤΑΣ

Stefanos Xenakis www.steartworks.com

ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Κατερίνα Ζούρου

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ

Twitter [#LangOER](https://twitter.com/LangOER)

Slideshare [LangOER](https://www.slideshare.net/LangOER)

Mendeley [LangOER: OER and languages](https://www.mendeley.com/collections/LangOER-OER-and-languages)

Diigo Group [Best content in OER and languages](https://www.diigo.com/group/Best-content-in-OER-and-languages)

Facebook [LangOER Teachers group](https://www.facebook.com/LangOER-Teachers-group)

langoer@eun.org

Αυτή η εργασία χορηγείται με άδεια [Creative Commons Αναφορά Δημιουργού 4.0 Διεθνές](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Ημερομηνία δημοσίευσης: 7 Ιανουαρίου 2015. Παρακαλούμε αναφέρετε βιβλιογραφικά ως: **Udnaes, M., Titlestad, G., Johannessen, Ø. (2014). Policy Brief - Open Educational Resources in your Own Language, in your Way.** LangOER consortium <http://langoer.eun.org/>.

1.0 Περίληψη

Τα θέματα της Ανοικτής Εκπαίδευσης και του Ανοικτού Εκπαιδευτικού Υλικού (ΑΕΥ) κινούνται υψηλότερα στην εκπαιδευτική ατζέντα για πολλές χώρες σε όλη την Ευρώπη αποτελώντας προτεραιότητα των εκπαιδευτικών πολιτικών. Έχοντας μετακινηθεί από την περιφέρεια στο κέντρο των συζητήσεων για την εκπαίδευση, το ΑΕΥ εισέρχεται στην παγκόσμια επικρατούσα τάση στην εκπαίδευση¹. Ωστόσο, η πρόσληψη του ΑΕΥ σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες υστερεί σε σύγκριση με τη πρόσληψη σε παγκόσμιες γλώσσες όπως τα αγγλικά.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία που έχει για τα έθνη η υιοθέτηση του Ανοικτού Εκπαιδευτικού Υλικού στη δική τους γλώσσα, **συνιστάται στις κυβερνήσεις:**

-Να υιοθετήσουν εθνικές πολιτικές για την υποστήριξη του ΑΕΥ στη γλώσσα τους.

-Να διευκολύνουν τη συνεργασία με τον ιδιωτικό και δημόσιο εκπαιδευτικό τομέα με σκοπό τη τόνωση του ενδιαφέροντος των αγορών του ανοικτού υλικού και των συνεργατικών πρακτικών για ποιοτικό ΑΕΥ.

-Να ηγηθούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης των ανοικτών πλαισίων και προτύπων με σκοπό τη μέγιστη συνεργασία αποθετηρίων και συστημάτων ΑΕΥ (παρέχοντας εκπαιδευτικό περιεχόμενο, συμβατές εφαρμογές και συνεργατικές υπηρεσίες) .

Το ΑΕΥ προσφέρει αποκλειστικά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με άλλου είδους υλικό. Τα χαρακτηριστικά του ΑΕΥ ως προς τη διατήρηση, την επαναχρησιμοποίηση, την αναθεώρηση, και τον συνδυασμό του υλικού είναι πολλά, διότι:

- Επιτρέπει τη νόμιμη και εκτεταμένη χρήση του υλικού χωρίς κόστος.
- Διευκολύνει την αυξημένη και χαμηλού κόστους πρόσβαση στην εκπαίδευση.
- Διευκολύνει την αναπτυσσόμενη διασφάλιση ποιότητας για το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευόμενοι.
- Διευκολύνει την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την αειφόρο χρήση.
- Επιταχύνει την ανάπτυξη μαθημάτων και προγραμμάτων σπουδών.
- Μειώνει το κόστος της εξ αποστάσεως και μεικτής διδασκαλίας.
- Επιτρέπει τη πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υλικά σε ψηφιακή μορφή, ανά πάσα στιγμή.

¹ Weller M. (2014). The battle for Open. <http://www.ubiquitypress.com/site/books/detail/11/battle-for-open>

2. Εισαγωγή

2.1 . Ορισμοί

Το Ανοικτό Εκπαιδευτικό Υλικό, όπως ορίζεται από τη Διακήρυξη της Ουνέσκο στο Παρίσι το 2012, αποτελεί "διδασκτικό, μαθησιακό και ερευνητικό υλικό οποιαδήποτε μορφής, ψηφιακής ή άλλης, το οποίο είναι δημόσιου χαρακτήρα ή έχει εκδοθεί με ανοικτή άδεια η οποία επιτρέπει τη δωρεάν πρόσβαση, χρήση, προσαρμογή και αναδιανομή από άλλους με ορισμένους ή καθόλου περιορισμούς. Η ανοικτή αδειοδότηση βασίζεται στο υφιστάμενο πλαίσιο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζεται από τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και σέβεται την πατρότητα του έργου".

Το ΑΕΥ και τα Μαζικά Ελεύθερα Διαδικτυακά Μαθήματα μαθήματα (Massive Open Online Courses, MOOCs) είναι δύο σημαντικά στοιχεία της Ανοικτής Εκπαίδευσης. Ωστόσο, σε αυτή τη σύντομη μελέτη θα επικεντρωθούμε στο ΑΕΥ.

Η ανάγκη να ενισχυθεί η ανάπτυξη του ΑΕΥ στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες αφορά όλη την Ευρώπη. Οι πληθυσμοί των περισσότερων Ευρωπαϊκών χωρών αποτελούνται είτε από ομιλητές λιγότερο ομιλούμενων εθνικών γλωσσών, όπως οι πληθυσμοί της Εσθονίας, της Νορβηγίας και της Ρουμανίας, είτε από κοινότητες λιγότερο ομιλούμενων γλωσσών όπως είναι τα Φριζικά και η Γλώσσα των Σάμι (σε περιοχές της Σκανδιναβίας).

2.2. Η παρούσα κατάσταση

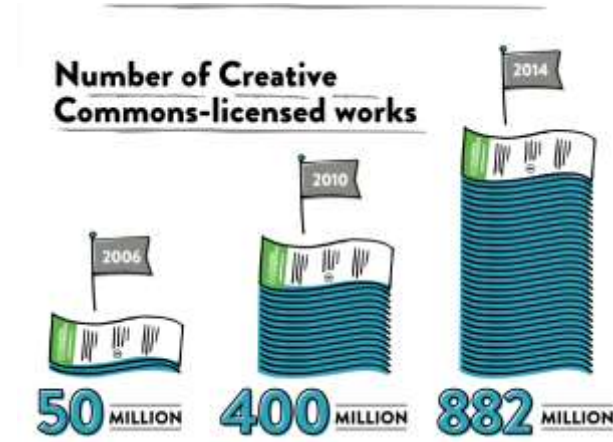
Τα τελευταία χρόνια οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη έχουν προτείνει στρατηγικές/ πολιτικές ή έχουν δηλώσει την υποστήριξη τους στο "Άνοιγμα" της εκπαίδευσης. Εντούτοις, οι άμεσες αναφορές στο ΑΕΥ είναι περιορισμένες.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο *Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό* (ΟΥΝΕΣΚΟ) και η Κοινοπολιτεία της Μάθησης (Commonwealth of Learning, COL) διοργάνωσαν το 2012 το Παγκόσμιο συνέδριο για το ΑΕΥ, κατά το οποίο εγκρίθηκε η Διακήρυξη του Παρισιού για το ΑΕΥ. Η Διακήρυξη αυτή καλεί τις κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο να προσφέρουν σε ανοικτή πρόσβαση (πιό συγκεκριμένα, να παρέχουν άδειες ανοικτής πρόσβασης) στο εκπαιδευτικό υλικό που χρηματοδοτείται από δημόσια κονδύλια. Μία εκ των συστάσεων ήταν να "ενισχυθεί η ανάπτυξη των στρατηγικών και των πολιτικών για το ΑΕΥ, να αναπτυχθούν συγκεκριμένες πολιτικές για την παραγωγή και χρήση του ΑΕΥ στο πλαίσιο ευρύτερων στρατηγικών για την προώθηση της εκπαίδευσης". Πιο πρόσφατα, οι Πρόεδροι, οι Πρυτάνεις και οι Αντιπρυτάνεις που αντιπροσωπεύουν μια ποικιλία Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης από όλο τον κόσμο κάλεσαν το Διεθνές Συμβούλιο Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (International Council of Open and Distance Education- ICDE) και την ΟΥΝΕΣΚΟ

να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την υποστήριξη και την ενθάρρυνση των κυβερνήσεων με στόχο "την τόνωση της χρήσης του ΑΕΥ.²

Στην Ευρώπη, το Ανοικτό Υλικό υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της πρωτοβουλίας «Ανοίγοντας την εκπαίδευση» για την τόνωση των τρόπων μάθησης και διδασκαλίας μέσω των τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και του ψηφιακού περιεχομένου, κυρίως μέσω της ανάπτυξης και της διαθεσιμότητας του ΑΕΥ. Η έκθεση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Οκτώβριος 2014) τονίζει τη σημασία της "πλήρους ανοικτής πρόσβασης του εκπαιδευτικού υλικού. Σε δημόσιους διαγωνισμούς οι ανοικτές άδειες θα πρέπει να είναι υποχρεωτική προϋπόθεση έτσι ώστε το περιεχόμενο (που δημιουργείται μέσω δημοσίων διαγωνισμών) να μπορεί να τροποποιηθεί, να αναπαραχθεί και να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά πλαίσια" (σύσταση 13).

Ενώ μια πλειάδα εκπαιδευτικών πόρων έχουν κυκλοφορήσει σήμερα ως ΑΕΥ, η διαθεσιμότητά τους σε άλλες γλώσσες εκτός από τα αγγλικά είναι πολύ λιγότερο συχνή και ακόμη λιγότερο σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.

Εικόνα 1 : Ο αριθμός των έργων αδειοδοτημένων με άδειες Creative Commons έχει αυξηθεί από 50 εκατομμύρια το 2006 σε πάνω από 1 δισ το 2014. Οι αριθμοί περιλαμβάνουν όλων των τύπων τα έργα.³

Σε εθνικό επίπεδο, το τοπίο για τις περισσότερες χώρες που μελετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό έργο LangOER⁴ αναφορικά με την ποιότητα του ΑΕΥ σε λιγότερο ομιλούμενες Ευρωπαϊκές γλώσσες δεν είναι ικανοποιητική, ειδικά αν ορίσουμε το ΑΕΥ αυστηρά με βάση τον ορισμό της ΟΥΝΕΣΚΟ. Ωστόσο, υπάρχουν μερικά καλά παραδείγματα πρωτοβουλιών για το ανοικτό υλικό στην Ευρώπη, όπως οι ανοικτές ψηφιακές βιβλιοθήκες Federica⁵ στην Ιταλία, Periodica⁶ στη Λετονία (Λετονική Εθνική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη), NDLA⁷ στη Νορβηγία, Scholaris⁸ στην Πολωνία

² ICDE Media press, December 5, 2014. http://icde.org/en/context/unesco/icde_-_unesco_policy_forum/

³ <https://stateof.creativecommons.org/report/>

⁴ Από τις μελέτες και αναφορές LangOER : Μελέτη Ανοικτό Εκπαιδευτικό Υλικό (ΑΕΥ) σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες: μια έκθεση για τις σύγχρονες εξελίξεις <http://langoer.eun.org/resources>

⁵ <http://www.federica.unina.it>

⁶ <http://www.periodika.lv>

⁷ <http://www.ndla.no>

(το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα κρατικής χρηματοδότησης σε πλατφόρμα ΑΕΥ), RURA⁹ στη Γαλλία και Wikiwijs στην Ολλανδία¹⁰.

3. Ποιά είναι τα πιθανά οφέλη για τις κυβερνήσεις αναφορικά με την υιοθέτηση, προώθηση και παροχή κινήτρων ΑΕΥ στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες;

3.1. Αυξημένη αποτελεσματικότητα

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αναμένει ότι "η ανοικτή ανταλλαγή υλικού θα επιταχύνει την ανάπτυξη νέων μαθησιακών πόρων, την τόνωση της εσωτερικής βελτίωσης, της καινοτομίας και της επαναχρησιμοποίησης του υλικού, και θα βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς να διατηρήσουν καλές επιδόσεις των υλικών και την εσωτερική και εξωτερική χρήση τους"¹¹.

Η ύπαρξη αποθετηρίων ανοικτού υλικού στις κατά τόπους γλώσσες θα προσελκύσει εκπαιδευόμενους άτυπης μάθησης (informal learning) και θα επιτρέψει το γεφύρωση μεταξύ της άτυπης μάθησης και των επίσημων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αποθετήρια ανοικτού υλικού θα δημιουργήσουν επίσης ευκαιρίες για τη δια βίου μάθηση και την υποστήριξη της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.

Μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη πολυγλωσσία η οποία είναι γνωστή ως πρωτοβουλία της Βαρκελώνης (κάθε πολίτης πρέπει να είναι σε θέση να ομιλεί δύο γλώσσες εκτός από τη μητρική του γλώσσα) είναι ένα αδιάσειστο επιχείρημα για την υποστήριξη της ανάπτυξης του ΑΕΥ στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πολυγλωσσία έχει ενσωματωθεί σε όλες τις Ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως αυτές που αφορούν τον πολιτισμό, τη νεολαία, την κοινωνική ένταξη, τη δια βίου μάθηση και την απασχόληση.

Επιπλέον, όταν αποδεικνύεται η αποτελεσματικότητά του ΑΕΥ βάση δεδομένων, είναι αναμενόμενη η εξάπλωσή του σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα και πέραν αυτών. Η γραφική αναπαράσταση της ιστορίας του ΑΕΥ¹² δείχνει τον τρόπο που αυτό έχει επεκταθεί, δηλαδή από την εισαγωγή του στο πανεπιστημιακό σύστημα του 1999-2002 μέχρι την εξάπλωσή του σε διάφορους τομείς της εκπαίδευσης.

⁸ <http://scholaris.pl>

⁹ <http://www.eul.education.fr/consultation/presentation/present/index.html>

¹⁰ <http://wikiwijsleermiddelenplein.nl>

¹¹ OECD's report: Giving knowledge for free: the Emergence of Open Educational Resources". <http://www.oecd.org/edu/ceeri/givingknowledgeforfreethemergenceofopeneducationalresources.htm>

¹² <http://elearninginfographics.com/history-open-educational-resources-infographic/>

3.2. Βελτιωμένη ποιότητα της μάθησης και της διδασκαλίας

Σύμφωνα με την ΟΥΝΕΣΚΟ¹³, "η χρήση της μητρικής γλώσσας του παιδιού στην επίσημη εκπαίδευση είναι μία από τις σημαντικές προϋποθέσεις για την επιτυχή μάθηση και την πνευματική ανάπτυξη". Το γεγονός αυτό θα πρέπει να ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις να προωθήσουν τη μητρική γλώσσα στο Διαδίκτυο. Ωστόσο, σύμφωνα με τη μελέτη του Κορνάι¹⁴, ενώ το Διαδίκτυο προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες για μάθηση σε διάφορες γλώσσες, λιγότερο από πέντε τοις εκατό των γλωσσών στον κόσμο είναι σε χρήση στο Διαδίκτυο".

Η χρήση του ΑΕΥ στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες μπορεί να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να εμπλακούν σε κριτική σκέψη και σε παιδαγωγικές συζητήσεις που θα βελτιώσουν την ποιότητα της μάθησης και διδασκαλίας. Το υλικό που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί και να συνδυαστεί μπορεί να υπογραμμίσει τη σημασία των εκπαιδευτικών ως κρίσιμο ανθρώπινο κεφάλαιο για την ανάπτυξη και την επιμέλεια του εκπαιδευτικού υλικού.

3.3. Δυνητική εξοικονόμηση κόστους

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους και το οποίο διατίθεται ως ΑΕΥ, προσφέρει, εκτός από την άμεση εξοικονόμηση κόστους με το να μην κοστολογείται διπλά, σημαντικά οφέλη μεγιστοποιώντας την απόδοση της επένδυσής τους. Υπό το πρίσμα της πρόσφατα εγκριθείσας Διακήρυξης του Παρισιού για το ΑΕΥ, ο Sir John Daniel, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Κοινοπολιτείας της Μάθησης και ο David Killion, Πρεσβευτής των ΗΠΑ στην UNESCO, έγραψαν στην εφημερίδα Guardian τον Ιούλιο του 2012: "Με το να είναι προσαρμόσιμο και προσιτό, το ΑΕΥ έχει τη δυνατότητα να λύσει την παγκόσμια κρίση της εκπαίδευσης και να συμβάλει στην αειφόρο οικονομική ανάπτυξη- εάν οι κυβερνήσεις είναι πρόθυμες να δράσουν».

Για τους εκπαιδευόμενους, το ΑΕΥ θα μειώσει το κόστος των σχολικών εγχειριδίων. "Τα σχολικά εγχειρίδια έχουν βοηθήσει τους μαθητές να εξοικονομήσουν 100 εκατομμύρια δολάρια", σύμφωνα με τον ιστότοπο Creative Commons¹⁵. Έχουν εκδοθεί κι άλλες μελέτες που εκτιμούν το ποσό εξοικονόμησης για τους σπουδαστές μέσω διαθεσιμότητας σχολικών εγχειριδίων σε ανοικτή πρόσβαση¹⁶. Η έκθεση OER Evidence Report που δημοσιεύεται από τον οργανισμό OER Research Hub (Ερευνητικός Κόμβος για το ΑΕΥ) αναφέρει στην περίληψη της ότι "88,4 % των μαθητών ισχυρίζονται ότι η ευκαιρία να σπουδάσουν χωρίς κόστος επηρέασε την απόφασή

¹³ 2008 UNESCO report- Mother tongue matters: local language as a key to effective learning.

http://www-01.sil.org/literacy/mother_tongue_matters.htm

¹⁴ <http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2013/12/04/how-the-internet-is-killing-the-worlds-languages/>

¹⁵ <https://stateof.creativecommons.org/>

¹⁶ <http://www.siyavula.com> and <http://education.gov.za/SiyavulaTextbooks/tabid/886/default.aspx>

τους να χρησιμοποιήσουν το Ανοικτό Εκπαιδευτικό Υλικό"¹⁷. Όσον αφορά τα ιδρύματα, το Broward College Online για παράδειγμα, εξοικονομεί 250.000 δολάρια ανά έτος χρησιμοποιώντας ανοικτά σχολικά εγχειρίδια¹⁸.

3.4 Δυναμικό καινοτομίας

"Το 79,4 % των εκπαιδευτικών χρησιμοποιούν το ΑΕΥ για να λάβουν νέες ιδέες και έμπνευση", σύμφωνα με τη μελέτη OER Evidence Report που δημοσιεύεται από το OER Research Hub (Ερευνητικός Κόμβος για το ΑΕΥ). Επίσης, το ΑΕΥ προσφέρει ευκαιρίες για νέες μορφές αξιολόγησης. "Μέσα σε οργανώσεις που προσφέρουν Ανοικτές Εκπαιδευτικές Πρακτικές, το ΑΕΥ χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο. Για την επικύρωση του περιεχομένου υιοθετούνται μέθοδοι ελέγχου ποιότητας όπως συνεργατική επικύρωση (peer validation), συλλογική σκέψη (peer reflection), στρατηγικές συνεργατικής αξιολόγησης (peer review)", σύμφωνα με την G. Conole και τον U. Ehlers¹⁹.

Το ΑΕΥ προσφέρει επίσης ευκαιρίες για μεγαλύτερη ενδο-Ευρωπαϊκή κινητικότητα. Η κοινότητα της ΟΥΝΕΣΚΟ που ασχολείται με το ΑΕΥ αναγνωρίζει ότι τεράστιο δυναμικό (διατήρηση και αναβίωση της γλώσσας, εκπαίδευση και ανάπτυξη για την ανακούφιση της φτώχειας) βρίσκεται στην τοπική γλώσσα του υλικού²⁰.

Η κοινή χρήση περιεχομένου και γνώσης με διαφορετικό τρόπο, δηλαδή μέσω του ΑΕΥ, αποτελεί οδηγό καινοτομίας στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τον Dirk Van Damme - ΟΟΣΑ / CER²¹. Το ΑΕΥ μπορεί να θεωρηθεί ως μια κοινωνική καινοτομία (όχι τεχνολογική) με το δυναμικό της μεταρρύθμισης (όχι της επανάστασης) στην εκπαίδευση, εφόσον συνδέεται με ό, τι γνωρίζουμε για τη μάθηση και με ό,τι χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί. Κατά τη γνώμη του ειδικού, το ΑΕΥ ανοίγει ένα παράθυρο για το πώς οι μελλοντικές κοινωνίες, οι ειδικοί της γνώσης και οι εκπαιδευτικοί θα επεξεργάζονται τη γνώση: μέσα από την ανταλλαγή, τη συνεργασία, και μέσω κοινοτήτων πρακτικής.

4. Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις για τις κυβερνήσεις αναφορικά με την υιοθέτηση, προώθηση και παροχή κινήτρων ΑΕΥ στις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες ;

4.1. Η έλλειψη των πολιτικών και των πλαισίων, καθώς και η ανάγκη να μεταφράστούν οι πολιτικές σε δράση

¹⁷ <https://oerresearchhub.files.wordpress.com/2014/11/oerrh-evidence-report-2014.pdf>

¹⁸ Broward College Online Case Study: <http://www.oecconsortium.org/projects/showcases/oer-at-broward-college-online/>

¹⁹ <http://www.icde.org/filestore/Resources/OPAL/OPALEhlersConoleNamibia.pdf>

²⁰ Oates, L. (2009). Coming up short in the OER movement: African Language OERs <http://ojs.stanford.edu/ojs/index.php/a2k/article/view/449/275>

²¹ <http://www.slideshare.net/OECD/EDU/open-educational-resources-sharing-content-and-knowledge-differently-is-a-driver-of-innovation-in-education>

Σύμφωνα με την επισκοπήση των Ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών που σχετίζονται με την πρόσληψη του ΑΕΥ, όπως πραγματοποιείται από το Ευρωπαϊκό έργο POERUP, "υπάρχουν πολύ λίγες ενεργές εθνικές πολιτικές και όπου υπάρχουν εθνικές πολιτικές για την ανοικτή εκπαίδευση, αυτές δεν αναφέρουν συγκεκριμένα το ΑΕΥ". Η έρευνα δείχνει ότι "στους κύκλους της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτιμάται η έννοια του ΑΕΥ και υπάρχει προθυμία να δοκιμαστεί το ανοικτό υλικό"²², αλλά χρειάζεται κάποια υποστήριξη σε εθνικό / θεσμικό επίπεδο.

Η μετάφραση των πολιτικών σε πράξη απαιτεί τη δέσμευση όχι μόνο από τις κυβερνήσεις, αλλά και από ιδρύματα και ιδιώτες. Βασικές πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται σε τοπικό επίπεδο πρέπει να υποστηρίζονται από σχετικές πρωτοβουλίες εθνικής πολιτικής και το αντίστροφο: καμία πολιτική δεν θα δώσει αποτελέσματα, αν έχει μείνει μόνο ως δήλωση προθέσεων. Ένα σχετικό παράδειγμα είναι το Wikiwijs, μια "πλατφόρμα ΑΕΥ για εκπαιδευτικούς που ξεκίνησε από το Υπουργείο Παιδείας της Ολλανδίας για να τονωθεί η ανάπτυξη και χρήση του και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε ψηφιακές πηγές μάθησης"²³.

Η αποτελεσματική μεταρρύθμιση και η αλλαγή συχνά συμβαίνουν στη διασταύρωση μεταξύ των πρωτοβουλιών εκ των άνω προς τα κάτω (top down) και δράσεων εκ των κάτω προς τα άνω (bottom up). Οι εθνικές πολιτικές χρειάζονται άμεσα για να ενισχύσουν βασικές πρωτοβουλίες. "Ενώ υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες εκ των άνω προς τα κάτω που οδηγούν στην υιοθέτηση του ΑΕΥ (ειδικά σε σχέση με τα ανοικτά εγχειρίδια), σπανιότερες είναι δράσεις εκ των κάτω προς τα άνω"²⁴.

Η πρόοδος προς την κατεύθυνση της διαφάνειας και την προώθησης του ΑΕΥ είναι σημαντική, αλλά τα επιτεύγματα παρεμποδίζονται εν μέρει λόγω της αντίστασης προς την ανοικτή εκπαίδευση. Η πολιτική παρέμβαση μπορεί να βοηθήσει να αλλάξει το κλίμα της αντίστασης και να προσφέρει κατευθύνσεις για περισσότερο διάλογο και συνεργασία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

4.2 . Οι γνώσεις σχετικά με τον εντοπισμό ποιοτικού ΑΕΥ, τη χρήση του και τις επιπτώσεις της χρήσης είναι χαμηλές ή απουσιάζουν

"Η Γαλλική παιδαγωγική κληρονομιά είναι γεμάτη με ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους αλλά ούτε οι καθηγητές ούτε οι μαθητές γνωρίζουν την ύπαρξή τους και τον τρόπο ένταξής τους σε νέα παιδαγωγικά περιβάλλοντα"²⁵. Η πρόσβαση σε ΑΕΥ είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που παρουσιάζονται, καθώς λείπουν γενικές γνώσεις σχετικά με αποθετήρια που δίνουν πρόσβαση σε ανοικτό υλικό.²⁶

²²<http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/openingthecurriculum2014.pdf>

²³<http://www.slideshare.net/GrainneConole/promoting-policy-uptake-for-oer-and-moocs>

²⁴ OER Research Hub, OER Evidence Report 2013-2014

²⁵ <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002286/228649e.pdf>

²⁶ OER Research Hub <http://oerresearchhub.org>

Υπάρχουν πολύ λίγα συστήματα χαρτογράφησης ΑΕΥ, με εξαίρεση το ευρωπαϊκό έργο POERUP, τη πρωτοβουλία OER Research Hub²⁷ και το έργο LangOER του οποίου αποτέλεσμα είναι η παρούσα μελέτη. Προσπάθειες γίνονται για τη μέτρηση των επιπτώσεων της χρήσης ΑΕΥ, όπως στο ερευνητικό έργο ROER4D. Η απόκτηση ανατροφοδότησης από τους χρήστες ανοικτού υλικού είναι δύσκολη, επειδή ο μεγαλύτερος όγκος του υλικού είναι διαθέσιμος σε ανοικτή πρόσβαση χωρίς προϋπόθεση εγγραφής. Ως εκ τούτου, οι περισσότερες πρωτοβουλίες χαρτογράφησης εξαρτώνται από την εθελοντική ανατροφοδότηση. Οι E. Allen και J. Seaman υποστηρίζουν στη μελέτη τους ότι "στα Αμερικανικά πανεπιστήμια η ποιότητα του ΑΕΥ θεωρείται περίπου ισοδύναμη με εκείνη των παραδοσιακών εκπαιδευτικών πόρων. Το πιο σημαντικό εμπόδιο για την ευρύτερη υιοθέτηση του ΑΕΥ παραμένει μια αντίληψη του ακαδημαϊκού χώρου σύμφωνα με την οποία η πρόσβαση και η αξιολόγηση του ΑΕΥ είναι χρονοβόρα και απαιτεί προσπάθεια".²⁸

Θα υπέθετε κανείς ότι το διαθέσιμο υλικό σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες ή εν γένει οι μικρές αγορές ΑΕΥ δεν έχουν την ίδια ικανότητα να υφίστανται συγκρινόμενες με εκείνες στις οποίες κυριαρχεί η Αγγλική γλώσσα. Ωστόσο, σχημά με μια πρόσφατη μελέτη (Bradley & Vignio, 2014) το διαθέσιμο υλικό στα Ουαλικά και Καταλανικά αποδυναμώνει το αντίθετο: το ΑΕΥ μπορεί να ευδοκιμήσει και να αναπτυχθεί επαρκώς, παρά τις μικρές αγορές που προσφέρονται σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.

4.3. Γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια στη χρήση και την επαναχρησιμοποίηση του ανοικτού υλικού

Οι γλώσσες θεωρούνται συχνά εμπόδια και όχι προτερήματα στη διάχυση ανοικτού υλικού, καθώς ενδεχομένως οι χρήστες να μην γνωρίζουν πώς να προσεγγίσουν τη γλωσσική ποικιλομορφία στην τάξη. Υπάρχει επίσης μια έλλειψη συνειδητοποίησης για το ότι η πολυγλωσσία μπορεί να εμπλουτίσει την εκπαίδευση. Προκειμένου πολύγλωσσες κοινότητες και κοινότητες σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες στην Ευρώπη να έρθουν σε επαφή με το ΑΕΥ, πρέπει αυτό να είναι εύκολα προσαρμόσιμο (να "ταξιδεύει εύκολα"). Θα πρέπει να είναι λειτουργικό και να είναι σε θέση να επαναπροσαρμόζεται για χρήση σε ένα πολιτιστικό και γλωσσικό πλαίσιο διαφορετικό από την καταγωγή του. Η μετάφραση του ΑΕΥ είναι μια επιλογή, αλλά αυτή πιθανώς να υπονομεύει την ικανότητα οικοδόμησης γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα σε ένα νέο πολιτισμικό πλαίσιο. Αν δεν υπάρχει προσφορά ΑΕΥ σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες, τότε μαθητές και εκπαιδευτικοί θα στραφούν σε κυρίαρχες γλώσσες, το οποίο με τη σειρά του θα αποδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς πόρους των λιγότερο ομιλούμενων γλωσσών.

4.4. Έλλειψη καλών μοντέλων

²⁷ OER Research Hub <http://oerresearchhub.org>

²⁸ <http://www.onlinelearningsurvey.com/reports/openingthecurriculum2014.pdf>

Ο κατακερματισμός του ΑΕΥ, ο φόβος της χαμηλής ποιότητας, η έλλειψη κινήτρων, η χαμηλή ζήτηση και άλλα εμπόδια μπορούν να αντιμετωπιστούν και να ξεπεραστούν εάν υιοθετηθεί μια οικολογική προσέγγιση στη δημιουργία και χρήση ποιοτικού ΑΕΥ. Η Νορβηγία έχει αναπτύξει ένα τέτοιο μοντέλο (βλ. πλαίσιο 3) για την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το μοντέλο βασίζεται στην πεποίθηση ότι η εκπαίδευση είναι ένα δημόσιο αγαθό και δημόσια κεφάλαια πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη μαθησιακών πόρων. Αυτό επιτρέπει την απελευθέρωση του υλικού σύμφωνα με άδειες Creative Commons και ως εκ τούτου, να είναι ανοικτή για χρήση, επαναχρησιμοποίηση, ανασύνθεση, επαναπροσαρμογή και αναδιανομή. Το εκάστοτε οικοσύστημα που διαμορφώνεται γύρω από το ΑΕΥ θα βοηθήσει την ομαλή πρόοδο του ΑΕΥ προς μια ευρεία υιοθέτηση. Η Εθνική Ψηφιακή Πλατφόρμα Μάθησης της Νορβηγίας (National Digital Learning Arena (NDLA)) παρουσιάζεται ως παράδειγμα στο πλαίσιο στην ενότητα 5.2.

4.5. Η κουλτούρα του ανοικτού διαμοιρασμού (open sharing) δεν είναι ακόμη κατανοητή και πλήρως αποδεκτή από το εκπαιδευτικό σύστημα

Η κουλτούρα και οι συνήθειες του έντυπου και του παραδοσιακού εκδοτικού κόσμου μεταφέρονται στον ψηφιακό κόσμο ενώ απαιτείται και σχετική ανακατεύθυνση. Το ΑΕΥ συνεχίζει να θεωρείται μια απειλή (και ενδεχομένως να είναι) για την εκδοτική βιομηχανία. Η κουλτούρα του ανοικτού διαμοιρασμού δεν είναι ακόμη κατανοητή και αποδεκτή από το εκπαιδευτικό σύστημα.

5. Προτάσεις πολιτικής για το ΑΕΥ

Αρκετοί οργανισμοί έχουν δημοσιεύσει μελέτες σχετικά με πολιτικές που μπορούν να εμπνεύσουν τη δημιουργία εθνικών πολιτικών για το ΑΕΥ. Μερικά παραδείγματα προσφέρονται σε αυτήν την ενότητα. Η ομάδα υψηλού επιπέδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης²⁹, το μητρώο των Ανοικτών Πολιτικών (Open Policy registry)³⁰ είναι παραδείγματα εγκεκριμένων πολιτικών σε επίπεδο υπερ-εθνικών και εθνικών ιδρυμάτων και κρατών. Το Δίκτυο Ανοικτής Πολιτικής (Open Policy Network)³¹ παρέχει βοήθεια σε φορείς με σκοπό τη χάραξη πολιτικής. Η πρωτοβουλία ΑΕΥ Αφρική (OER Africa) προτείνει μεθόδους που ανήκουν στην εργαλειοθήκη που έχει αναπτύξει. Το φόρουμ που από κοινού έχει δημιουργήσει η Ουνέσκο και το Διεθνές Συμβούλιο Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (International Council of Open and Distance Education- ICDE)³² προτείνει

²⁹ Ομάδα υψηλού επιπέδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1188_el.htm

³⁰ Open policy registry: https://wiki.creativecommons.org/OER_Policy_Registry

³¹ Open policy Network: <https://openpolicynetwork.org>

³² http://icde.org/en/.b7C_wRrOXp.ips

διάφορες πολιτικές για μια ολιστική προσέγγιση με σκοπό την ανοικτή εκπαίδευση, το ΑΕΥ και την ανοικτή πρόσβαση. Το Ινστιτούτο των Τεχνολογιών της Πληροφορίας στην Εκπαίδευση της Ουνέσκο (UNESCO IITE)³³ δημοσιεύει εκθέσεις που αφορούν το ΑΕΥ ανά χώρα παρέχοντας μια επισκόπηση, προοπτικές και συστάσεις ανά χώρα, όπως η έκθεση για τη Γαλλία που δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2014.

Το συμπέρασμά μας είναι ότι για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την πρόσληψη του ΑΕΥ σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες, οι κυβερνήσεις θα πρέπει:

- Να υιοθετήσουν εθνικές πολιτικές για την υποστήριξη του ΑΕΥ στη γλώσσα τους.
- Να διευκολύνουν τη συνεργασία με τον ιδιωτικό και δημόσιο εκπαιδευτικό τομέα με σκοπό τη τόνωση του ενδιαφέροντος των αγορών του ανοικτού υλικού και των συνεργατικών πρακτικών για ποιοτικό ΑΕΥ.
- Να ηγηθούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης των ανοικτών πλαισίων και προτύπων με σκοπό τη μέγιστη συνεργασία αποθετηρίων και συστημάτων ΑΕΥ (παρέχοντας εκπαιδευτικό περιεχόμενο, συμβατές εφαρμογές και συνεργατικές υπηρεσίες).

5.1. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να υιοθετήσουν εθνικές πολιτικές για την υποστήριξη του ΑΕΥ στη γλώσσα τους.

Για να γίνουν πλήρως κατανοητά τα οφέλη της μάθησης μέσω ΑΕΥ στη γλώσσα μίας χώρας, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν μια ολιστική και συνεκτική πολιτική για την ανάπτυξη και τη χρήση του ΑΕΥ. Οι πολιτικές θα πρέπει να αφορούν κρίσιμα θέματα όπως η χρηματοδότηση, η ανάπτυξη δεξιοτήτων και ο ανοικτός διαμοιρασμός του υλικού, καθώς και πιθανά θέματα που άπτονται του ρυθμιστικού πλαισίου. Κίνητρα και μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης πρέπει να περιλαμβάνονται στις εθνικές και θεσμικές πολιτικές.

Παρόλο που οι αποφάσεις εθνικής πολιτικής είναι στο επίκεντρο των συστασεων μας, αποφάσεις που αφορούν την ανάπτυξη υλικού σε τοπικές και μειονοτικές γλώσσες καθώς και δυνατότητες συνεργατικής μάθησης/μάθησης σε κοινότητες είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την υιοθέτηση και χρήση του ΑΕΥ. Οι πολιτικές αποφάσεις υπέρ του ανοικτού υλικού (με τη σχετική αδειοδότηση τύπου Creative Commons) σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες είναι ο καθοριστικότερος παράγοντας επιτυχίας για τη διασφάλιση της πρόσληψης του ΑΕΥ και τη μεγιστοποίηση του όφελους του.

Πλαίσιο 1. Παράδειγμα «Ανοικτά εγχειρίδια»: πρωτοβουλία Δυτικού Καναδά για το ΑΕΥ

Τον Απρίλιο του 2014 οι τρεις δυτικές Επαρχίες του Καναδά υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας σύμφωνα με το οποίο συμφωνούν να συνεργαστούν και να μοιραστούν τη χρήση και την προσαρμογή του ΑΕΥ.

³³ Touzé S. (2014). Open educational Resources in France: Overview, perspectives and Recommendations. UNESCO IITE: Moscow. <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002286/228649e.pdf>

Αυτό βασίζεται στη πρωτοβουλία του Υπουργείου Προηγμένης Εκπαίδευσης της Βρετανικής Κολομβίας που πάρθηκε τον Οκτώβριο του 2012 και που αφορούσε την υποστήριξη της δημιουργίας ανοικτών εγχειριδίων για τα 40 πιο δημοφιλή πρώτα και δεύτερα αντικείμενο μελέτης στο δημόσιο μεταδευτεροβάθμιο σύστημα της Επαρχίας αυτής. Τον Μάιο του 2014 αυτή η πρωτοβουλία έλαβε κονδύλια για ακόμη 20 ανοικτά εγχειρίδια με αντικείμενο την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη κατάρτιση καθώς και για προγράμματα σπουδών τεχνικής φύσης. Το Υπουργείο Παιδείας της Αλμπέρτα έχει επίσης δεσμεύσει 2 εκατομμύρια δολάρια για την υποστήριξη του ΑΕΥ σε συνεργασία με τις άλλες Επαρχίες. Πηγή: Rory McGreal, κάτοχος της έδρας ΑΕΥ του International Council of Open and Distance Education (ICDE).

Πλαίσιο 2. Ολλανδία: Η πρωτοβουλία Wikiwijs.

Το Wikiwijs ήταν μια πρωτοβουλία από την κορυφή προς τα κάτω (top-down) για την ανοικτή εκπαίδευση που ξεκίνησε το 2008 από το Υπουργείο Παιδείας της Ολλανδίας. Όλο το περιεχόμενο του αποθετηρίου διατίθεται με άδειες Creative Commons τύπου "Αναφοράς στον αρχικό δημιουργό" (Attribution) ή "Διανομής του παράγωγου έργου με τους όρους της αρχικής άδειας" (Share alike)³⁴. Το Wikiwijs διαθέτει μηχανισμό αξιολόγησης από ομότιμους κριτές για τη διασφάλιση της ποιότητας, καθώς και σήματα ποιότητας πιστοποιημένα από οργανισμούς-εταίρους. Ο στόχος του Wikiwijs δεν είναι μόνο να ενδυναμώσει τη δημιουργία και χρήση του ΑΕΥ, αλλά να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς στην ανάπτυξη των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων μέσω του ΑΕΥ και τη δημιουργία του δικού τους ανοικτού διδακτικού υλικού ή μαθημάτων. Το σύστημα δίνει πρόσβαση στους Ολλανδούς εκπαιδευτικούς σε 35.000 πλήρη μαθήματα και 650.000 τμήματα περιεχομένου που μπορούν οι καθηγητές να συνδυάζουν για τις ανάγκες διδασκαλίας τους. Επιπλέον, ο Robert Schuwer, βασικό μέλος της ομάδας Wikiwijs και του Ανοικτού Πανεπιστημίου της Ολλανδίας, σε μία ομιλία του στην ημερίδα "Πραγματικά Ανοικτή Εκπαίδευση" που οργανώθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το Φεβρουάριο του 2014 ανέφερε ότι η ολλανδική κυβέρνηση ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα που θα παρέχει 1 εκατομμύριο ευρώ ετησίως για την ανάπτυξη ανοικτής και διαδικτυακής εκπαίδευσης στο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης³⁵.

5.2 Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διευκολύνουν τη συνεργασία με τον ιδιωτικό και δημόσιο εκπαιδευτικό τομέα με σκοπό τη τόνωση του ενδιαφέροντος των αγορών ανοικτού υλικού και των συνεργατικών πρακτικών για ποιοτικό ΑΕΥ.

Η κοινότητα που αποτελείται από ενδιαφερομένους στο ΑΕΥ είναι κατακερματισμένη και έχει λίγες δυνατότητες συνεργασίας, χρηματοδότησης και ανάπτυξης. Σε εθνικό επίπεδο, οι κυβερνήσεις και οι εθνικοί οργανισμοί θα μπορούσαν να ξετάσουν τα κίνητρα για τη δικτύωση

³⁴ Για τους τύπους αδειών Creative Commons στην ελληνική γλώσσα βλ. <http://creativecommons.gr/>

³⁵ <http://oerpolicy.eu/really-open-education-policy-discussion-in-the-european-parliament-18th-february-2014>

που μπορούν να δράσουν ως καταλύτες για την αύξηση της συνεργασίας και της καινοτομίας στο ΑΕΥ. Η συνεργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δυνατότητα συμπραξης ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Κατά την εξέταση μοντέλων και εννοιών σχετικών με τις αγορές ανοικτού υλικού και τις πλατφόρμες συνεργασίας, πρέπει κανείς να εξετάσει την αξιοποίηση και την προσαρμογή των υφιστάμενων επιτυχημένων δομών, όπως παράδειγμα το νορβηγικό NDLA (πλαίσιο 3). Μοντέλα για την τόνωση και την ενθάρρυνση της υιοθέτησης του ΑΕΥ σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες θα πρέπει να επικεντρωθούν στα εξής:

- Ένταξη του ακαδημαϊκού προσωπικού, των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού τομέα στον κύκλο ζωής του ΑΕΥ.
- Δημιουργία και παραγωγή ΑΕΥ.
- Χρήση δημόσιων ή/και θεσμικών συμβάσεων κατά περίπτωση.
- Η διασφάλιση ποιότητας.
- Αποθήκευση του ανοικτού υλικού.
- Πρόσβαση φιλική προς το χρήστη.
- Προσδιορισμός νέων αναγκών για το ΑΕΥ.

Πλαίσιο 3: παράδειγμα ενός οικολογικού μοντέλου για το ΑΕΥ σε εθνικό επίπεδο: η Εθνική Ψηφιακή Πλατφόρμα Μάθησης (National Digital Learning Arena-NDLA), Νορβηγία.

Το 2006, το Νορβηγικό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας υπέβαλε πρόταση για την κατανομή πόρων ύψους 50 εκατομμυρίων Νορβηγικών Κορώνων (NOK) για ψηφιακές πηγές μάθησης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στα νομαρχιακά συμβούλια δόθηκε, από μια αλλαγή στη νομοθεσία, η ευθύνη για τις έντυπες και ψηφιακές πηγές μάθησης. Τα νομαρχιακά συμβούλια ξεκίνησαν μια συνεργασία για να παραδώσουν ανοικτές ψηφιακές πηγές μάθησης. Η συνεργασία αυτή είναι σήμερα το NDLA. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που εμπλέκει στις διαδικασίες της την αγορά εκπαιδευτικού υλικού, τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Ο ετήσιος προϋπολογισμός για τη λειτουργία του είναι περίπου 8 εκατομμύρια ευρώ. Το NDLA έχει συσταθεί ως μια ψηφιακή οργάνωση. Οι διοικητικοί πόροι παρέχονται από τις νομαρχίες, προκειμένου να διατηρηθεί το κόστος στο ελάχιστο. Το NDLA είναι μια δημόσια συνεργασία, που ανήκει από κοινού σε 18 (από τα 19) νομαρχιακά συμβούλια στη

Νορβηγία. Ο στόχος είναι να καλύψει όλα τα αντικείμενα διδασκαλίας στο ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο με τη χρήση ανοικτών ψηφιακών πηγών μάθησης υψηλής ποιότητας.

Εικόνα 2 :

Το παράδειγμα NDLA δείχνει πώς η δημόσια ιδιοκτησία τόσο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος όσο και του εθνικού φορέα ΑΕΥ υποστηρίζει τώρα μια βιώσιμη αγορά για το παραδοσιακό όσο και για το ανοικτό μαθησιακό υλικό.

5.3. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να ηγηθούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης ανοικτών πλαισίων και προτύπων με σκοπό τη μέγιστη συνεργασία αποθετηρίων και συστημάτων ΑΕΥ (παρέχοντας εκπαιδευτικό περιεχόμενο, συμβατές εφαρμογές και συνεργατικές υπηρεσίες).

Για να επωφεληθούν από τη πλήρη δυναμική που προσφέρει το ΑΕΥ, συστήματα και αποθετήρια ανοικτού υλικού πρέπει να είναι ανοικτά για χρήση σε διάφορες γλώσσες, πολιτισμούς και χώρες.

Απρόσκοπτη πρόσβαση σε ποιοτικό ΑΕΥ μεταξύ των ιδρυμάτων, των γλωσσών και των χωρών θα είναι ένα σημαντικό επίτευγμα για τους μαθητές, το εκπαιδευτικό προσωπικό και το εκπαιδευτικό σύστημα στο σύνολό του, όπως επίσης και θα διευκολύνει την πολιτιστική προσαρμογή του ΑΕΥ. Επίσης, η απρόσκοπτη πρόσβαση απαιτεί την επίλυση πολλών ζητημάτων: της μετάφρασης, του σημασιολογικού περιεχομένου (semantics) και των μεταδεδομένων, της διαλειτουργικότητας των συστημάτων και της προσβασιμότητας του περιεχομένου.

Η διαθεσιμότητα και ο πλούτος του ΑΕΥ στις κυρίαρχες γλώσσες όπως τα αγγλικά δεν θα πρέπει να θεωρείται ως απειλή, αλλά περισσότερο ως ευκαιρία για την ανάπτυξη του ΑΕΥ, προσαρμοσμένο στα τοπικά γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Αποθετήρια που προσφέρουν πρόσβαση σε ανοικτό υλικό χρειάζεται να ακολουθήσουν εθνικά και διεθνή πρότυπα και πλαίσια ταξινόμησης, έτσι ώστε να μπορούν να αναγνωρίζονται εύκολα και να προσεγγίζονται μεταξύ ιδρυμάτων, χωρών και γλωσσών. Τυποποιημένες διαδικασίες εισαγωγής/εξαγωγής ΑΕΥ θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται για την ευρεία διάχυση του υλικού.

Όπως φαίνεται στην ενότητα 4.1, τα εμπόδια στον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη χρησιμοποίηση του ΑΕΥ είναι μια σημαντική πρόκληση για την ευρύτερη υιοθέτηση του. Κατά την άποψή μας, η φιλική προς το χρήστη, απρόσκοπτη πρόσβαση σε ποιοτικό υλικό έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει τον καταλύτη στην αλλαγή των δεδομένων του παιχνιδιού (game changer) στην εκπαίδευση.

Αυτή είναι μια μακροπρόθεσμη σύσταση πολιτικής, η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί νωρίς από διακυβερνητικούς οργανισμούς και φορείς, όπως η UNESCO, η Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλοι.

Κύριες αναφορές

Όλοι οι υπερασύνδεσμοι έχουν ελεγχθεί στις 28 Δεκεμβρίου 2014

Bradley, L. & Vigmo, S. (2014). *Open Educational Resources (OER) in less used languages: a state of the art report*. LangOER consortium <http://langoer.eun.org/>

de los Arcos, B., Farrow, R., Perryman, L.-A., Pitt, R. & Weller, M. (2014). *OER Evidence Report 2013-2014*. OER Research Hub. <http://oerresearchhub.org/about-2/reports/>

European Commission. [Press release](#): EU High Level Group calls for targeted funding to boost use of new technologies in higher education, Brussels 22 October 2014

Johnson, L., Adams Becker, S., Estrada, V., Freeman, A., Kamyplis, P., Vuorikari, R., Punie, Y. (2014). *Horizon Report Europe- 2014 Schools Edition*. Office of the European Union and The New Media Consortium

POERUP partnership (2013). [Overview of European and international policies relevant for the uptake of OER](#).

Van Damme, D (2014) "Open educational resources: sharing content and knowledge differently as a driver of innovation in education" [Opening keynote](#) at the OER Konferenz 2014

Πρόσθετες αναφορές

Camilleri A., Ehlers U., Pawlowski J. (2014): [State of the Art Review of Quality Issues related to Open Educational Resources \(OER\)](#). JRC Scientific and Policy Reports.

Daniel, J., Killion, D. 2012. [Are open educational resources the key to global economic growth?](#) The Guardian Professional, July 4.

European Commission (2013) The Opening up Education initiative <http://www.openeducationeuropa.eu/en/initiative>

Kornai, A. (2013), *Digital Language Death* PLoS ONE 8(10) http://eprints.sztaki.hu/7564/1/Kornai_1_2441287_ny.pdf

Kozma, B. R. (2008). Comparative Analysis of Policies for ICT in Education. In Joke Voogt, Gerald Knezek (Eds.) [International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education](#), volume 20, pp 1083-1096. Springer

POERUP project (2014). [Country reports](#).

Schwach, V., Mæsel, E. (2013). [Pensum i høyere utdanning – hvilke læremidler brukes?](#)

Kartlegging av praksis i utvalgte fag. Rapport 29/2013.

Śliwowski, K., & Grodecka, K. (2013). [Open Educational Resources in Poland: Challenges and Opportunities](#). UNESCO: Moscow.

UNESCO (2014) [Education For All Global Monitoring Report 2013/2014](#).

Wiley, D., Green C., & Soares, L. (2012). [Dramatically bringing down the cost of education with OER: How open education resources unlock the door to free learning](#). Centre for American Progress and EDUCAUSE

Zourou K. (2014). [Why do OER matter for less used languages?](#) Blog post, July 11

Άλλες πρωτοβουλίες

- UNESCO has a [policymakers' toolkit](#) for ICT in education
- [British Columbia Campus OpenED](#):
- Example of national policy decision: [India](#)
- [Wales Declaration of Intent](#)
- [What is Open Education](#):
- [Mission of the Open University](#)
- [OEC consortium](#)
- [UNISA OER Policy](#)
- [OER at the UK Open University](#):